

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.142081810
143/AA43-0386-13/8

SPRIEDUMS Latvijas Republikas vārdā

Rīgā

2013.gada 21.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Kaļiņina,
tiesnese R.Paegle un tiesnesis M.Vīgants,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *I.B.*,
iestādes Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvei *K.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *I.B.*,
personas kods /*personas kods*/, saukšanu pie administratīvās atbildības par
Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.³¹ pantā paredzētā
administratīvā pārkāpuma izdarīšanu sakarā ar Korupcijas novēršanas un
apkarošanas biroja apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas
2011.gada 31.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) 2010.gada 19.jūlija lēmumu Nr.1/6551 (turpmāk – Lēmums) noslēdzās administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana iestādē. Tā rezultātā *I.B.* saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 166.³¹ panta par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā un ceturtajā daļā noteikto ziedojumu pieņemšanas ierobežojumu pārkāpšanu un sodīta ar naudas sodu Ls 150 apmērā.

[2] Nepiekrītot minētajam Lēmumam, *I.B.* vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot Lēmumu atcelt. *I.B.* norāda turpmāk minētos argumentus.

[2.1] 2009.gada 6. un 13.maijā starp */darba vieta/* un SIA „*Nosaukums 1/*” tika noslēgti ziedojuma līgumi, atbilstoši kuriem pieņemti un izlietoti ziedojumi publiskām vajadzībām, proti, zupas virtuves pakalpojuma nodrošināšanai trūcīgām personām un bērnu vasaras nometņu organizēšanai 2009.gadā. Ievērojot, ka ziedojumus pašvaldība nav pieņēmusi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā daļā noteiktiem mērķiem, Birojam nebija pamata piemērot minētā panta trešo un ceturto daļu un tajās paredzētos ierobežojumus.

[2.2] Vienīgais ierobežojums, kas attiecināms uz ziedojumu pieņemšanu publiskajām vajadzībām, ir noteikts likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrajā daļā, proti, valsts amatpersonai vai koleģiālajai institūcijai ir aizliegts prasīt vai pieņemt no fiziskās vai juridiskās personas ziedojumu, kā arī cita veida mantisku palīdzību publiskām vajadzībām, ja ziedojums vai palīdzība ietekmē lēmuma pieņemšanu attiecībā uz šo fizisko vai juridisko personu. Savukārt administratīvā pārkāpuma protokolā ir konstatēti tikai fakti, ka attiecībā uz personu, kura ziedojusi, ir tikuši pieņemti lēmumi, taču fakti, ka ziedojums būtu ietekmējis šo lēmumu pieņemšanu, nav konstatēti un nevarēja tikt konstatēti, jo lēmumi iepirkumu komisijās tiek pieņemti, atlasot un izvērtējot pretendētus pēc profesionāliem, tehniskiem un citiem Publisko iepirkuma likumā noteiktajiem kritērijiem un prasībām.

[2.3] Ne sākotnējā lēmumā, ne Lēmumā Birojs nav vērtējis, kā likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā daļā noteiktie ierobežojumi attiecināmi uz konkrētās lietas apstākļiem.

Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķis nav ierobežot pašvaldības tiesības, realizējot savas funkcijas, pieņemt ziedojumus sabiedriskām vajadzībām, it īpaši bērnu un trūcīgo personu vajadzību nodrošināšanai. Līdz ar to minētā likuma 14.panta trešā un ceturta daļa, pēc kurām kvalificēta *I.B.* rīcības neatbilstība likuma prasībām, nav piemērojama lietas faktiskajiem apstākļiem, un līdz ar to faktiski nav pamata *I.B.* saukšanai pie administratīvās atbildības. *I.B.* rīcībā iztrūkst LAPK 166.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma objektīvā puse, jo konkrētajā gadījumā nav notikusi ziedojumu pieņemšanas kārtības pārkāpšana. Minēto pastiprina arī Tieslietu ministrijas 2010.gada 9.jūnija skaidrojums par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrās un trešās daļas interpretāciju, ka ziedojumi ir pieņemami publiskām vajadzībām, ja tas neietekmē lēmuma pieņemšanu attiecībā uz personu, kas ziedojusi vai sniegusi palīdzību, kā arī, ka amatpersonai nav ierobežojumi uz lēmuma pieņemšanu, ja ziedojums ir publiskām vajadzībām. Ziedojums zupas virtuvei un bērnu nometnēm ir ziedojums publiskām vajadzībām.

[3] Birojs tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, paskaidrojot turpmāk minēto.

[3.1] No SIA „Nosaukums I” pieņemtais ziedojums publiskajām vajadzībām (zupas virtuves pakalpojumu nodrošināšanai un bērnu vasaras nometņu organizēšanai) neatbilst likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” minētajiem gadījumiem, kad pašvaldības institūcija ziedojumu var pieņemt.

Tādējādi *I.B.* kā */darba vieta/ /amats/*, noslēdzot ziedojumu līgumus ar SIA „Nosaukums I” par ziedojumu pieņemšanu, kuri neatbilst likumā minētajiem gadījumiem, kā arī nesaņemot */darba vieta/* atļauju ziedojumu pieņemšanai, ir pārkāpusi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā daļā noteiktos ziedojumu pieņemšanas ierobežojumus.

[3.2] *I.B.* nav vērtējusi, vai ziedotājs SIA „Nosaukums I” likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē ir uzskatāms par neiesaistīto trešo personu. Ņemot vērā, ka */darba vieta/* gan pirms, gan pēc ziedojumu pieņemšanas, attiecībā uz SIA „Nosaukums I” ir pieņēmusi vairākus lēmumus, Birojs uzskata, ka SIA „Nosaukums I” ir iesaistītā persona. Turklāt *I.B.* pēc ziedojumu līgumu noslēgšanas kā iepirkumu komisijas priekšsēdētāja, izpildot Iepirkumu uzraudzības biroja Iesnieguma izskatīšanas komisijas 2009.gada 29.maijā pieņemto lēmumu Nr.4-1.2/09-205, ir atkārtoti vērtējusi konkursam „*/pirmskolas izglītības iestādes nosaukums/ rekonstrukciju /adrese/ (1 kārtā)*” iesniegtos piedāvājumus, tajā skaitā SIA „Nosaukums I” piedāvājumu, un piedalījies lēmuma pieņemšanā attiecībā uz SIA „Nosaukums I”, tādējādi pārkāpjot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta ceturtajā daļā noteikto aizliegumu pieņemt jebkārus lēmumus attiecībā uz ziedotāju vēl divus gadus pēc ziedojuma pieņemšanas.

[3.3] Papildus Birojs norāda, ka, izskatot *I.B.* sūdzību par sākotnējo lēmumu, ir lūdzis Tieslietu ministriju, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju un Saeimas Juridisko biroju sniegt skaidrojumu par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta piemērošanu. Tomēr, ņemot vērā, ka Birojs ir kompetentā institūcija, kura atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 5.panta pirmajai daļai piemēro šī likuma normas un veic to interpretāciju, citu institūciju sniegtajiem skaidrojumiem ir informatīvs raksturs.

Birojs, izvērtējot minēto institūciju sniegtos skaidrojumus, kā arī ņemot vērā līdzšinējo Biroja praksi, konstatēja, ka ir ņemams vērā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas un Saeimas Juridiskā biroja, nevis Tieslietu ministrijas sniegtais viedoklis. Līdz ar to pieteikumā minētais, ka Birojam vajadzēja ņemt vērā tikai Tieslietu ministrijas sniegto viedokli, nav pamatots.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2011.gada 31.augusta spriedumu atcēla Lēmumu un izbeidza administratīvā pārkāpuma lietu. Tiesas spriedums pamatots šādi.

[4.1] *I.B.* saukta pie administratīvās atbildības un sodīta ar naudas sodu Ls 150 apmērā pēc LAPK 166.³¹ panta, kurā paredzēta atbildība par dāvanu vai ziedojumu, vai citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas kārtības pārkāpšanu.

Izvērtējot, vai *I.B.* pie administratīvās atbildības pēc LAPK 166.³¹ panta sodīta pamatoti, tiesa konstatēja turpmāko.

[4.1.1] Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā daļā noteikti gadījumi, kādos valsts vai pašvaldības institūcija, konkrētajā gadījumā */darba vieta/*, tiesīga pieņemt ziedojumu un citāda veida mantisko palīdzību. Savukārt 14.panta otrajā daļā noteikti tieši ierobežojumi amatpersonām un koleģiālām institūcijām ziedojumu pieņemšanai publiskām vajadzībām.

Tai pašā laikā no likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrajā daļā iekļautās tiesību normas teksta neizriet, ka */darba vieta/* kā koleģiāla institūcija būtu ierobežota pieņemt ziedojumus publiskām vajadzībām, ja tiek nodrošināta tiesību normā paredzēto nosacījumu ievērošana – proti, ja ziedojuma pieņemšana neietekmē lēmumu pieņemšanu attiecībā uz ziedotāju.

Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta ceturtajā daļā paredzēts lēmumu pieņemšanas ierobežojums tieši attiecībā uz gadījumiem, kad pieņemts ziedojums iestādes institūcijas tehniskām, apmācības vai saimnieciskām vajadzībām.

[4.1.2] Tā kā lietā nav strīda par to, ka ziedojumus *I.B. /darba vieta/* vārdā pieņēmusi konkrētu sabiedriski nozīmīgu mērķu realizēšanai [zupas virtuves pakalpojumu nodrošināšanai un bērnu vasaras nometņu organizēšanai 2009.gadā], proti, publiskām jeb sabiedriskām vajadzībām, tiesa atzina, ka tie pieņemti likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrās daļas regulējuma sfērā.

Līdz ar to tiesa atzina, ka Birojs nepamatoti izdarījis secinājumu, ka *I.B.* nav ievērojusi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktos ierobežojumus, balstoties uz to, ka ziedojumi ar likumā noteiktiem ierobežojumiem varētu tikt pieņemti vienīgi valsts vai pašvaldības institūcijas vajadzībām – personāla apmācības vai darba organizācijas un tehniskā nodrošinājuma uzlabošanai.

Birojam, konstatējot, ka pašvaldība pieņēmusi ziedojumus publiskām vajadzībām, bija jāvērtē, vai nav pieļauti likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrajā daļā paredzēto ierobežojumu pārkāpumi.

[4.2] No likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrās daļas normas izriet, ka ziedojumu publiskām vajadzībām drīkst pieņemt, ja tas neietekmē lēmuma pieņemšanu attiecībā uz ziedotāju.

No lietas materiāliem konstatējams, ka */darba vieta/* un tās institūcijas attiecībā uz ziedotāju gan pirms, gan pēc ziedojumu pieņemšanas ir pieņēmusi SIA „*Nosaukums 1/*” (turpmāk arī – ziedotājs) labvēlīgus lēmumus.

Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesa nekonstatēja tādas pierādījumus, kas liecinātu par to, ka ziedojumi būtu ietekmējuši */darba vieta/*, tās institūciju vai amatpersonu lēmumus, kas pieņemti attiecībā uz ziedotāju. Arī Birojs ne sākotnējā lēmumā, ne Lēmumā šādus faktus nav konstatējis un attiecīgus pierādījumus nav iesniedzis.

Tā kā tikai konkrēti pierādījumi var būt pārkāpuma konstatēšanas pamatā, šķietamība par ziedojumu iespējamu ietekmi uz pašvaldības un tās institūciju pieņemtajiem lēmumiem attiecībā uz ziedotāju nevar būt pamats personas saukšanai pie administratīvās atbildības un sodīšanai.

Tiesa īpaši norādīja uz to, ka, lai arī Iepirkumu uzraudzības birojs */darba vieta/* rīkotajā Konkursā par */pirmskolas izglītības iestādes nosaukums/* (..) rekonstrukciju (1.kārta) ir konstatējis pārkāpumus, tie paši par sevi nepierāda to, ka lēmumu pieņemšanas procesā ziedotājam būtu piešķirtas kādas nepamatotas priekšrocības, lai panāktu tieši ziedotājam labvēlīga lēmuma pieņemšanu, turklāt procesā, kas iesākts pirms ziedojumu līgumu noslēgšanas (sākotnējais lēmums par */pirmskolas izglītības iestādes nosaukums/* (..) rekonstrukciju (1.kārta) un līguma slēgšanu ar personu grupu: SIA „*Nosaukums 1/*” un SIA „*Nosaukums 2/*” un lēmums par */muzejs/* pamat ēkas restaurāciju un palīgēkas rekonstrukciju (..) un līguma slēgšanu ar personu grupu: AS „*Nosaukums 3/*” un SIA „*Nosaukums 1/*” pieņemti */darba vieta/* sēdē 2009.gada 30.aprīlī, t.i., pirms ziedojumu līgumu noslēgšanas.

Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka *I.B.* rīcībā nav pierādīta LAPK 166.³¹ pantā paredzētā pārkāpuma objektīvā puse, kuras saturs izriet no likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrās daļas.

[4.3] Tiesa atzina, ka likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrajā daļā un 14.panta trešajā daļā minētajiem ziedojumu gadījumiem ir paredzēta atšķirīga pieeja jautājumā par ierobežojumiem, kuri jāievēro, pieņemot ziedojumus, un pēc to pieņemšanas.

Nosakot stingrākus ierobežojumus attiecībā uz tādu ziedojumu pieņemšanu, kas sniegti pašvaldību institūciju vajadzībām, likumdevējs ir paredzējis, ka attiecībā uz publiskām vajadzībām tiesiskais regulējums ir mazāk aprobežots ar nosacījumiem, proti, tik stingri nosacījumi nav

nepieciešami. Savukārt, tā kā stingrākus kontrolējamus nosacījumus lēmumu pieņemšanai attiecībā uz ziedotājiem pēc ziedošanas publiskām vajadzībām likumdevējs nav paredzējis, kā vien aizliegumu ar ziedojumu starpniecību ietekmēt attiecībā uz ziedotāju pieņemto lēmumu, atbildība par ziedojumu pieņemšanu publiskām vajadzībām var iestāties tikai tādā gadījumā, ja ir pierādīta saņemtā ziedojuma ietekme uz lēmumu, kas pieņemts attiecībā uz ziedotāju.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 31.augusta spriedumu Birojs iesniedza apelācijas sūdzību, atsaucoties uz iepriekš izteiktajiem argumentiem.

[6] *I.B.* paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata pirmās instances tiesas spriedumu par pamatotu.

[7] Tiesas sēdē Biroja pārstāve uzturēja apelācijas sūdzību un sniedza paskaidrojumu, balstoties uz iepriekš izvirzītiem Biroja argumentiem.

I.B. uzturēja pieteikumu, uzskatot, ka nav pārkāpusi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otro daļu.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams.

[9] *I.B.* ar Lēmumu sauca pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 166.³¹ pantu par ziedojumu vai citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas kārtības pārkāpšanu, uzliekot naudas sodu Ls 150 apmērā.

Atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrajai daļai valsts amatpersonai vai koleģiālajai institūcijai ir aizliegts prasīt vai pieņemt no fiziskās vai juridiskās personas ziedojumu, kā arī cita veida mantisku palīdzību publiskām vajadzībām, ja ziedojums vai palīdzība ietekmē lēmuma pieņemšanu attiecībā uz šo fizisko vai juridisko personu.

Izskatāmajā gadījumā *I.B.* /darba vieta/ vārdā pieņēma ziedojumus no ziedotāja zupas virtuves pakalpojumu nodrošināšanai un bērnu vasaras nometņu organizēšanai 2009.gadā. Kā pamatoti atzina pirmās instances tiesa, minēto ziedojumu pieņemšanas mērķis attiecināms uz pašvaldības iedzīvotāju publisko vajadzību apmierināšanu, nevis uz mantiskas palīdzības valsts vai pašvaldības institūcijas vajadzībām saņemšanu, kuras

pieņemšanas kārtību regulē likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešā un ceturtā daļa.

Kā izriet no likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta otrās daļas dispozīcijas, lai personu sauktu pie atbildības par mantiskās palīdzības publiskajām vajadzībām pieņemšanas kārtības pārkāpšanu, ir nepieciešams konstatēt, ka konkrēts ziedojums vai sniegtā palīdzība nepārprotami ietekmē lēmuma pieņemšanu attiecībā uz šo ziedotāju, nevis pietiek ar pieņēmumu, ka ziedojuma pieņemšana var ietekmēt pieņemto lēmumu par labu ziedotājam.

Tā kā izskatāmajā gadījumā nav iesniegti pierādījumi tam, ka ar ziedojumu pieņemšanu tika ietekmēts uz ziedotāju pieņemto lēmumu saturs, apgabaltiesa konstatē, ka lietā nav pierādīta *I.B.* vaina viņai inkriminētajā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Turklāt *I.B.* inkriminēta likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14.panta trešās un ceturtās daļas, kas uz konkrēto gadījumu nav attiecināmas, neievērošana.

Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas pausto nostāju, par krimināllietām Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izpratnē atzīstamas arī noteiktas administratīvo lietu kategorijas, jo, lai piemērotu sodu par administratīvo pārkāpumu, jābūt pierādītai personas vainai. Saskaņā ar krimināltiesībās piemērojamo principu visas šaubas par vainu jāvērtē par labu apsūdzētajam.

Līdz ar to apgabaltiesa šaubas par *I.B.* vainu vērš par labu *I.B.*, uzskatot, ka pie konkrētajā lietā savāktajiem pierādījumiem *I.B.* nav saucama pie administratīvās atbildības pēc LAPK 166.³¹ panta.

Ņemot vērā konstatēto, apgabaltiesa atzīst, ka Birojs nav pierādījis *I.B.* vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kā rezultātā *I.B.* bez pietiekama pamata inkriminēta LAPK 166.³¹ pantā norādītā administratīvā pārkāpuma izdarīšana.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 31.augusta spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.¹² panta otrās daļas 2.punktu un 289.²² pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

atcelt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2010.gada 19.jūlija lēmumu Nr.1/6551 (2010.gada 16.marta administratīvā pārkāpuma

protokols Nr.810/1-24/62) par *I.B.*, personas kods */personas kods/*,
saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo
pārkāpumu kodeksa 166.³¹ panta un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

I.Kaļiņina

Tiesnese

R.Paegle

Tiesnesis

M.Vīgants